

Oponentský posudek disertační práce

Název práce: TEOLOGICKÝ ODKAZ ČESKÉ MODERNY V ŽIVOTĚ A DÍLE FRANTIŠKA BÍLKA

Autor: ThDr. Markéta Langer

Školitel: doc. ThDr. Kamila Veverková, Th.D.

Studijní program / obor: Teologie / Husitská teologie

Posudek vypracoval: prof. PaedDr. Martin Weis, Th.D.

Datum: 4. 8. 2018

Hodnocení po obsahové stránce:

Jako oponent musím konstatovat, že se málokdy stane, aby autor oponentského posudku přečetl s chutí kvalifikační práci až do samého konce. V tomto případě jsem byl navýsost velmi mile překvapen a potěšen obsahem i zpracováním disertační práce paní doktorandky ThDr. markéty Langer. Předložená disertační práce si vytkla za cíl zpracovat život a dílo známého umělce Františka Bílka a to z nového úhlu pohledu, kterým je teologický odkaz české katolické moderny. Na otázku proč právě takto uchopené téma odpovídá v úvodu zcela správně konstatováním, že jednotlivci jsou schopni vyjádřit ducha své doby a její ideje. Autorka dále konstatuje, že bývají ve své době v zajetí nepochopení a jsou schopni ve svém životě a díle posouvat hranice poznání pro budoucí generace. Toto konstatování je v případě postavy a díla Františka Bílka hluboce pravdivé, jak sama autorka velmi trefně konstatuje na straně 10: „*Propojení teologických významů a tvůrčího uměleckého vyjádření mělo u Bílka zcela specifický rozměr. To bylo jeho jedinečností i stigmatem...*“. K tomu mají posloužit tři otázky, na které autorka disertační práce hledá ve své kvalifikační práci odpověď: - byl František Bílek modernistou, byl František Bílek mystik a jaké byly důvody konfesní změny Františka Bílka a jeho nejužší rodiny?

V úvodu práce v podkapitole *forma a struktura* nalézáme poněkud nezvyklou část disertační práce a to obrázek stromu. Opravdu nebývá zvykem, aby autor kvalifikační práce svůj text ilustroval, byť se jedná o kvalifikační práci, která má postihnout život a dílo velmi význačného výtvarného umělce. Při hlubším pohledu do textu, ale čtenář pozná, že vyobrazení stromu není samoúčelné či pouze ilustrační a že se de facto jedná o vizuální ztvárnění obsahu disertační

práce. Jelikož život a dílo Františka Bílka v kontextu doby a myšlenkových proudů představuje ke zkoumání a písemnému zachycení velice složitou mnohovrstevnatou problematiku, je tato názorná pomůcka zachycující strukturu kvalifikační práce zcela na místě. A tak zde ve formě kořenů je reprezentována část disertační práce, která se věnuje problematice modernismu jako takového, tudíž kořenům, ze kterých vyrůstá jako kmen vlastní postava Františka Bílka, který je ukončen košatou korunou reprezentovanou třemi větvemi – třemi obdobími života a díla Františka Bílka. Na tuto část kvalifikační práce navazuje část označená jako „B“ a která v obrázku je položena pod kořeny stromu života Františka Bílka. Jedná se zde o odpovědi na vytýčené tři badatelské otázky, o kterých již zde byla zmínka. Musím říci, že při četbě této kvalifikační práce, jsem se k tomuto zobrazení častokrát vracel a vždy mi dalo jako čtenáři odpověď, jak je disertační práce jasně a logicky strukturována.

Musím proto jako oponent konstatovat, že **nesporným kladem** předložené práce je právě velice dobré uchopení tématu, které autorka zpracovala jako velmi zdařilý pokus o syntézu dané problematiky, byť sama častokrát skromně hovoří pouze o střípku zasazeném do velice pestré mozaiky portrétu Františka Bílka. Přestože je práce značně rozsáhlá, autorka nikde neodbočuje od stanoveného tématu a nezabředla do sáhodlouhých pasáží líčících marginální záležitosti.

Úvod práce na straně 16 zakončuje autorka citátem, který je věnován rčení věhlasného historika Bedy Ctihodného a to, že řádně uspořádané historické vyprávění je možné pouze na základě jasně stanovené vize a že k dobrým historiím je zapotřebí dobrých spisovatelů. Po pečlivém prostudování předložené kvalifikační práce mohu konstatovat, že autorka dělá čest tomuto výroku a že ke své práci byla vedena jasnou a precizně formulovanou vizí a že se osvědčila i jako dobrá spisovatelka. Jistě její disertační práce je poněkud skromnější než pětisvazkové dějiny anglického národa *Historia ecclesiastica gentis Anglorum*. Mohu ale říci, že hodnocení tohoto díla církevním historikem Jaroslavem Kadlecem a to že dílo vyniká kritickým duchem, čistotou řeči i formou podání, lze vtáhnout i na předloženou disertační práci paní ThDr. Markéty Langer.

Musím tak ocenit, že doktorandka ThDr. Markéta Langer si zvolila náročné téma své práce, které předpokládalo usilovnou práci s velkým množstvím informací získaných studiem odborné literatury i pramenů. Již jen pouhý soupis odborné literatury a prozkoumaných pramenů a dává tušit velice náročnou heuristickou fázi práce na předloženém disertačním spisu.

Také velice oceňuji pečlivý výběr z tzv. Bílkián a respekt, který autorka disertační práce měla k intimitě soukromých pramenů. Je to zvláště ocenitelné v době, kdy mnozí historici nás pod rouškou objektivního zkoumání a třídění pramenů seznamují s často až přílišnými detaily ze soukromého života jedinců, aniž by měli pochopení pro dobu a okolnosti, za kterých historické prameny vznikaly.

Slabinou předložené práce je citování některých archivních dokumentů v českém překladu, byť by se v tomto druhu kvalifikační práce hodilo spíše citovat v originále – kupříkladu encyklika papeže Pia X. *Pascendi Domini* by si zasloužila autentický latinský text, nebo alespoň moderní český překlad, místo archaizujícího slohu překladu V. Smolíka z roku 1911.

Hodnocení po formální a jazykové stránce

Citace se v práci nalézají v dostatečném počtu 577 a jejich provedení v rámci poznámkového aparátu odpovídá příslušným stanoveným normám. Seznam pramenů a literatury lze též označit za více než plně dostačující pro disertační práci. Celková technická úroveň zpracování odpovídá požadavkům kladeným na disertační práce. Stylistickou vyspělost a gramatickou úroveň práce lze též označit za plně dostačující.

Závěrečné hodnocení

Předložená disertační práce paní ThDr. Markéty Langer přináší význačné nové poznatky k postavě Františka Bílka, je zpracována s vysokou odbornou erudicí a proto ji jednoznačně doporučuji připustit k obhajobě a po jejím úspěšném obhájení udělit předkladatelce titul Ph.D.

prof. PaedDr. Martin Weis, Th.D.